

Заклад вищої освіти
«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»

ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ, СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ПЕДАГОГІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

з освітньої діяльності

Оксана КОЛЯДА

2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 1.2.4 ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

освітня програма: «Економіка»

(назва освітньої програми)

освітнього рівня: доктор філософії

(назва освітнього рівня)

галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність: 051 Економіка

(шифр і назва спеціальності(тей))

Вид дисципліни: обов'язкова

Обсяг, кредитів: 2 (60)

Форма підсумкового контролю: залік

Київ 2024 рік

Силабус	Педагогіка вищої школи (назва навчальної дисципліни)
----------------	--

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру/циклову комісію, наукові ступені та вчені звання)
доктор педагогічних наук, кандидат хімічних наук, професор, професор кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки, Кофанова О. В.

Викладачі: (вказати всіх викладачів, які працюють за даною програмою, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру/циклову комісію, наукові ступені та вчені звання)
доктор педагогічних наук, кандидат хімічних наук, професор, професор
кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки, Кофанова О. В.

Протокол від « » 2024 року № _____

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« » 2024 року

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА ТА ДОПОМІЖНИХ ОСІБ

Викладач	<i>Кофанова Олена Вікторівна, професор кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки, доктор педагогічних наук, кандидат хімічних наук, професор</i>
Асистент викладача	-----
Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання	-----
Профайл викладача	https://scholar.google.com/citations?user=f3QU7sEAAAAJ&hl=uk https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192821146
Профайл асистента	-----
Канали комунікації	<i>Телеграм: @alexina555</i>
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу http://vo.ukraine.edu.ua / за адресою	<i>Посилання на курс</i> https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=26490

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	7
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
4.1. Анотація дисципліни.....	8
4.2. Структура навчальної дисципліни.....	9
4.3. Форми організації занять	11
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	13
5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.....	13
5.2. Інклюзивні методи навчання	14
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	15
6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	16
6.2. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	16
6.3. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS	17
6.4. Орієнтовний перелік питань до заліку	17
7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	19
7.1. Рекомендована література	19
7.2. Інформаційні ресурси.....	21
8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	22

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній/освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Загальний обсяг кредитів – 2	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Вид дисципліни обов’язкова (загальноуніверситетська, обов’язкова чи за вибором здобувача освіти)	
Загальний обсяг годин – 60	Спеціальність 051 Економіка		
Модулів – 1	Спеціалізація - (назва)	Цикл підготовки дослідницької та академічної підготовки (загальний чи професійний)	
Змістових модулів – 2			
Індивідуальне науково-дослідне завдання: немає	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська (назва)	Рік підготовки:	
		2-й	2 -й
		Семестр	
		3-й	3 -й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 1 самостійної роботи – 3	Освітній/освітньо-професійний ступінь: доктор філософії	Лекції	
		8 год	2- год
		Практичні, семінарські	
		8 год	4- год
		Лабораторні	
		0 год	- год
		Самостійна робота	
		44 год	54 год
		Індивідуальні завдання: - год	
		Вид семестрового контролю: залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: забезпечити усвідомлення здобувачами сучасного стану та перспектив розвитку вищої освіти, закласти принципи інноваційної методики викладання у системі університетської освіти, підготувати майбутніх докторів філософії до науково-педагогічної діяльності у ЗВО, сприяти у набутті ними практичних умінь викладацької діяльності.

Завдання:

- дати загальну характеристику сучасного освітнього простору вищої школи, залучити здобувачів третього освітнього рівня підготовки до аналізу його проблем та прогнозування перспектив розвитку;
- розкрити основні теоретичні засади філософії педагогіки, вищої школи, сформулювати уявлення про методику викладання у вищій школі;
- продемонструвати інноваційні методи активного навчання та схарактеризувати специфіку сучасних форм організації навчального процесу у вищій школі;
- сформулювати позитивну мотивацію до викладацької діяльності у вищій школі;
- удосконалити навички та сприяти практичному застосуванню здобувачами третього рівня вищої освіти сучасних методів навчання у викладацькій діяльності.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен

знати:

- визначення основних термінів і понять, які застосовуються в освітньому процесі вищої школи;
- основні концепції інноваційних змін у методах викладання в системі вищої освіти;
- провідні методики викладання у вищій школі;
- вимоги, умови, методичне підґрунтя запровадження інновацій викладання у вищій школі;
- передовий вітчизняний та зарубіжний досвід модернізації вищої освіти в умовах євроінтеграції;
- перспективні тенденції, процеси та підходи розвитку інновацій у вищій освіті відповідно до вимог сьогодення.

вміти:

- самостійно та вільно орієнтуватися в проблемах та перспективах запровадження методів викладання у вищій школі, включаючи інноваційні;
- класифікувати методи викладання у вищій школі;
- обґрунтовувати власну думку щодо дискусійних проблем науково-педагогічної інноватики;
- застосовувати знання щодо запровадження інновацій у власній педагогічній практиці;
- використовувати методи викладання для обґрунтованого поліпшення якості освітнього процесу у закладі вищої освіти.

Програмні фахові компетентності:

СК 4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти

Програмні результати навчання:

РН 2. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації

РН 7. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Змістовий модуль 1. Методи навчання як компонент організації навчального процесу у вищій школі

Тема 1. Вступ. Компетентнісне навчання здобувачів при вивченні професійно-орієнтованих і фахових дисциплін у закладі вищої освіти (ЗВО). Вітчизняний та зарубіжний досвід активізації навчального процесу у вищій школі.

Тема 2. Сутність педагогічної майстерності викладача у закладі вищої освіти. Культура педагогічного спілкування. Імідж викладача ЗВО.

Змістовий модуль 2. Методологічні основи активізації навчального процесу у вищій школі. Інноваційні методи викладання.

Тема 3. Застосування інтерактивних технологій навчання у закладах вищої освіти. Наукові підходи та практичний досвід запровадження інноваційних методів навчання у вищій школі.

Тема 4. Організація проблемного та впровадження конкурентного навчання, види інтенсивних технологій. Роль науково-дослідницької роботи здобувачів у формуванні професійних компетентностей здобувачів вищої освіти.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передусь цій дисципліні: вивчення дисципліни базується на знаннях і вміннях, здобутих під час навчання на бакалаврському і магістерському рівнях.

Міжпредметні зв'язки: вивчення даної дисципліни допоможе здобувачам організувати власну педагогічну практику; здобуті компетентності можуть бути використані під час написання і захисту дисертаційної роботи.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
		л	сем	пр	лаб	інд			л	сем	пр	лаб	інд		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1. Методи навчання як компонент організації освітнього процесу у вищій школі															
Тема 1.	15	2		2			11	15	1		1			13	АР СР
Тема 2.	14	2		2			10	14	-		1			13	АР СР
Разом за змістовим модулем 1	29	4		4			21	29	1		2			26	
Змістовий модуль 2. Методологічні основи активізації освітнього процесу у вищій школі. Інноваційні методи викладання															
Тема 3.	15	2		2			11	15	1		1			13	АР СР
Тема 4.	14	2		2			10	14	-		1			13	АР СР
Разом за змістовим модулем 2	29	4		4			21	29	1		2			26	
Підсумковий контроль	2						42	2						52	
Усього годин	60	8		8		4	44	60	2		4			54	

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни «Педагогіка вищої школи»

Разом: 60 год, лекції – 8 год, практичні заняття – 8 год, самостійна робота – 44 год, підсумковий контроль – 2 год

Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
Назва модуля	<i>Методи навчання як компонент організації освітнього процесу у вищій школі</i>		<i>Методологічні основи активізації навчального процесу у вищій школі. Інноваційні методи викладання</i>	
Кількість балів за модуль	40 балів		40 балів	
Лекції	1	2	3	4
Теми	<i>Тема 1. Компетентнісне навчання здобувачів освіти при вивченні професійно-орієнтованих і фахових дисциплін у закладі вищої освіти (ЗВО). Вітчизняний та зарубіжний досвід активізації освітнього процесу у вищій школі.</i>	<i>Тема 2. Сутність педагогічної майстерності викладача у закладі вищої освіти. Культура педагогічного спілкування. Імідж викладача ЗВО.</i>	<i>Тема 3. Застосування інтерактивних технологій навчання у закладах вищої освіти. Наукові підходи та практичний досвід запровадження інноваційних методів навчання у вищій школі.</i>	<i>Тема 4. Організація проблемного та впровадження конкурентного навчання, види інтенсивних технологій. Роль науково-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти у формуванні їхніх професійних компетентностей.</i>
Теми практичних занять	<i>Тема 1. Компетентнісне навчання здобувачів освіти при вивченні професійно-орієнтованих і фахових дисциплін у закладі вищої освіти (ЗВО).</i>	<i>Тема 2. Сутність педагогічної майстерності викладача у закладі вищої освіти. Культура педагогічного спілкування. Імідж викладача ЗВО.</i>	<i>Тема 3. Застосування інтерактивних технологій навчання у закладах вищої освіти. Наукові підходи та практичний досвід запровадження інноваційних методів навчання у вищій школі. Технології аналізу ситуації для активного навчання, метод кейсів, ігрове проєктування. Тренінгові і консалтингові методи в освітньому процесі вищої школи.</i>	<i>Тема 4. Організація проблемного та впровадження конкурентного навчання, види інтенсивних технологій. Роль науково-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти у формуванні їхніх професійних компетентностей. Застосування дистанційних та медіатехнологій навчання як інновація в освітньому процесі. Розвиток наукової творчості здобувачів освіти засобами інноваційних методів викладання; психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи здобувачів освіти.</i>
Практичні роботи	20 балів	20 балів	20 балів	20 балів
Поточний контроль	Модульна контрольна робота (20 балів)			
Підсумковий контроль	Залік			

4.3. Форми організації занять

4.3.1 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	ПР-1 Тема 1. Компетентнісне навчання здобувачів при вивченні професійно-орієнтованих і фахових дисциплін у закладі вищої освіти (ЗВО).	11
2	ПР-2 Тема 2. Сутність педагогічної майстерності викладача у закладі вищої освіти. Культура педагогічного спілкування. Імідж викладача ЗВО.	10
3	ПР-3 Тема 3. Застосування інтерактивних технологій навчання у закладах вищої освіти. Наукові підходи та практичний досвід запровадження інноваційних методів навчання у вищій школі. Технології аналізу ситуації для активного навчання, метод кейсів, ігрове проєктування. Тренінгові і консалтингові методи у навчальному процесі вищої школи.	11
4	ПР-4 Тема 4. Організація проблемного та впровадження конкурентного навчання, види інтенсивних технологій. Роль науково-дослідницької роботи здобувачів у формуванні професійних компетентностей здобувачів вищої освіти. Застосування дистанційних та медіа технологій навчання як інновація у освітньому процесі. Розвиток наукової творчості здобувачів засобами інноваційних методів викладання; психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи здобувачів.	10

4.3.2. Теми самостійної роботи здобувачів освіти

1. Формування компетентностей здобувачів при вивченні професійно-орієнтованих і фахових дисциплін у закладі вищої освіти.
2. Шляхи й особливості формування компетентностей при вивченні професійно-орієнтованих і фахових дисциплін у ЗВО із врахуванням вимог освітніх програм.
3. Оцінювання успішності здобувачів при вивченні професійно-орієнтованих і фахових дисциплін.
4. Науково-дослідницька робота викладача ЗВО.
5. Поняття й критерії професіоналізму педагога.
6. Педагогічна акмеологія та шляхи досягнення професіоналізму і компетентності в діяльності педагога.
7. Застосування цифрових технологій навчання у закладах вищої освіти.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

Під час вивчення матеріалу дисципліни застосовуються такі методи колективного та активного навчання:

- особистісно-орієнтовані технології, засновані на активних формах в методах навчання: мозковий штурм під час колективних дискусій, розв'язання кейсів, інтерактивне спілкування;
- методи проблемного навчання, частково пошукові завдання, аналітичні доповіді та аналіз окремих ситуацій;
- інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи здобувачів, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (із використанням мережі Інтернет, платформи Moodle під час дистанційного навчання).

Лекційні заняття

Лекційні заняття спрямовані на:

- надання сучасних та цілісних знань з дисципліни;
- виховання у здобувачів професійно-ділових якостей і розвиток у них самостійного творчого мислення;
- використання методичних особливостей обробки матеріалу для кращого його розуміння та сприйняття;
- використання наочних елементів для сприйняття матеріалу;
- роз'яснення всіх нововведених термінів і понять;
- доступність для сприйняття конкретною аудиторією;
- формування у здобувачів необхідної мотивації та зацікавленості у продовженні навчання під час самостійної роботи;
- залучення здобувачів до процесу творчої роботи спільно з викладачем, генерації ідей.

Форми проведення лекційних занять: лекції-повідомлення, проблемні лекції, лекції-дискусії.

Практичні заняття

Передбачено проведення практичних занять. На практичні заняття виносяться теми, які дозволяють краще зрозуміти лекційний матеріал. Зміст цих занять і методика їх проведення сприяють забезпеченню розвитку творчої активності особистості здобувача. Вони розвивають наукове мислення і здатність користуватися спеціальною термінологією, дозволяють перевірити знання, у зв'язку з чим даний вид роботи виступає важливим засобом оперативного

зворотного зв'язку. Тому практичні заняття виконують не тільки пізнавальну і виховну функції, але покликані сприяти зростанню здобувачів як творчих фахівців, педагогів і науковців.

5.2. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод "вибуху", метод природних наслідків і трудовий метод.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2 змістових модулів.

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: див. 4.2.2.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів: залік.

Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в Moodle або іншими цифровими засобами навчання.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв здобувачем освіти повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді здобувача освіти наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач освіти спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється здобувачу освіти, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхнева, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачеві освіти, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.3. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Орієнтовний перелік питань до заліку

1. Вітчизняний та зарубіжний досвід активізації навчального процесу у вищій школі.
2. Культура педагогічного спілкування.
3. Застосування інтерактивних технологій навчання у закладах вищої освіти.
4. Наукові підходи та практичний досвід запровадження інноваційних методів навчання у вищій школі.
5. Роль науково-дослідницької роботи здобувачів у формуванні професійних компетентностей здобувачів вищої освіти.
6. Рівні розвитку педагогічної майстерності викладача-дослідника.
7. Професійна компетентність викладача закладу вищої освіти (ЗВО).
8. Педагогічна техніка викладача: техніка і культура мовлення, зовнішній вигляд, культура і техніка рухів, психотехніка.
9. Розвиток педагогічних здібностей і дотримання педагогічної культури. Педагогічний такт.
10. Моделі формування професіоналізму викладача-дослідника. Спілкування зі здобувачами у ході проведення занять.
11. Вербальна і невербальна комунікація педагога.
12. Стилi педагогічного спілкування. Засоби зовнішньої естетичної виразності педагога. Мовленнєвий голос.
13. Професійна діяльність і професійна майстерність майбутніх викладачів-дослідників.

14. Ключові засади формування іміджу викладача.
15. Структура іміджу педагога. Складові іміджу. Принципи і технології формування іміджу. Імідж та кар'єрне зростання.
16. Діалогічно-дискусійні технології навчання.
17. Технології аналізу ситуацій. Технологія тренінгу.
18. Шляхи й особливості формування компетентностей при вивченні професійно-орієнтованих і фахових дисциплін у ЗВО із врахуванням вимог освітніх програм.
19. Оцінювання успішності здобувачів при вивченні професійно-орієнтованих і фахових дисциплін.
20. Науково-дослідницька робота викладача ЗВО.
21. Поняття й критерії професіоналізму педагога.
22. Педагогічна акмеологія та шляхи досягнення професіоналізму і компетентності в діяльності педагога.
23. Цифрові технології як засіб підвищення педагогічної майстерності.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей здобувачів освіти з інвалідністю;
- дистанційні програми навчання для здобувачів освіти із проблемами слуху і порушеннями опорно-рухового апарату.
- спеціалізовані комп'ютерні програми для навчання осіб з інвалідністю;
- забезпечення осіб із проблемами зору спеціальною літературою: книгами, підручниками, навчальними посібниками, журналами, надрукованими шрифтом Брайля та укрупненим шрифтом, і звуковими комп'ютерними програмами;
- наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

7.1. Рекомендована література

Основна

1. Крамська З. М., Галузінська М. І. Педагогічна майстерність викладача вищої школи : навчально-методичний посібник для здобувачів освіти закладів вищої та фахової передвищої освіти. Міністерство освіти і науки України, КВНЗ Уманський гуманітарно-педагогічний коледж ім. Т.Г. Шевченка. Умань : Видавець "Сочинський М. М.", 2021. 238 с.
2. Підборський Ю., Хмельницька О. Педагогічна майстерність викладача : навчальний посібник. Міністерство освіти і науки України, Університет Григорія Сковороди в Переяславі. Переяслав : Домбровська Я. М., 2020. 155 с.
URL:
<http://ephsheir.phdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/8989898989/5165/%d0%9f%d0%b5%d0%b4%d0%b0%d0%b3%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%b0%20%d0%bc%d0%b0%d0%b9%d1%81%d1%82%d0%b5%d1%80%d0%bd%d1%96%d1%81%d1%82%d1%8c%20%d0%b2%d0%b8%d0%ba%d0%bb%d0%b0%d0%b4%d0%b0%d1%87%d0%b0%20%d0%bf%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba%202020.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
3. Кофанова О. В., Кофанов О. Є. Роль геоекології у формуванні дослідницьких компетентностей у студентів-екологів і майбутніх фахівців з гірництва. Вища освіта України. 2020. № 2. С. 37–45. URL:
<https://drive.google.com/file/d/1uHHmrX95ASxsDTCg0VtCp4HiRhB5eh-s/view?usp=sharing>

4. Педагогічна майстерність : комплекс навчально-методичного забезпечення для підготовки аспірантів всіх спеціальностей денної форми навчання / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Г. В. Ложкін, Н. Ю. Волянчук, О. В. Москаленко ; ред. Н. Ю. Волянчук. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2016. 49 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/18989>
5. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник. Х. : Вид-во НФаУ, 2009. 140 с. URL: <https://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/1759>
6. Волкова Н. П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с. URL: https://www.pedagogic-master.com.ua/2022/Volkova_1.pdf

Допоміжна

1. Кофанова О. В., Киричков Ю. В. Зближення форм навчання у середній та вищій школах як умова найскорішої адаптації студентів-першокурсників до навчання у технічному університеті. Наукові записки Вінницького держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Сер.: Педагогіка і психологія. 2019. №58. С. 115–120.
2. Моделювання компетентнісної професійної освіти в контексті євроінтеграції: монографія / кол. авт; за заг. ред. проф. Н.П. Волкової. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 356 с. URL: https://www.pedagogic-master.com.ua/2022/Volkova_3.pdf
3. Кофанова О. В. Розвиток хімічних компетентностей майбутніх екологів при вивченні професійно-орієнтованих і фахових дисциплін у вищому технічному закладі освіти. Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Пед. науки. 2018. № 6 (320). С. 143–149. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4907>
4. Кофанова О. В. Хімічна підготовка майбутніх інженерів-екологів: теорія і практика : монографія. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. Київ : НТУУ "КПІ", 2012. 399 с.
5. Педагогічна майстерність: Підручник. Зязюн І. А., Крамущенко Л. В., Кривонос І. Ф. та ін. За ред. Зязюна І. А. 3-тє видання. К. : СПД Богданова А. М., 2008. 376 с. URL: https://www.pedagogic-master.com.ua/public/PM_Zyazyun.pdf
6. Якість вищої освіти: організація навчання та вимірювання знань: Монографія / О.І. Кисельова, Л.В. Коломієць, А.Г. Шевцов. Одеса: Бондаренко М.О., 2017. 244 с. URL: <https://www.pedagogic-master.com.ua/public/book2.pdf>
7. Кофанова О. В. Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів-екологів засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Вища шк. 2012. № 8. С. 72–87.
8. Кофанова О. В. Системно-синергетичний підхід до моделювання компетентнісно орієнтованої методичної системи хімічної підготовки майбутніх інженерів-екологів. Вища освіта України. 2012. № 3(46). С. 66–74.

9. Мадзігон В. М., Волощук І. С. Технології дослідження освітніх проблем: посібник. К. : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2018. 370 с. URL: <https://www.pedagogic-master.com.ua/public/Madzigon.pdf>
10. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.]. К. : Академвидав, 2004. 352 с. (Сер. : "Альма-матер").
11. Silberman M. Active Learning. 101 Strategies to Teach Any Subject. Boston : Publisher Allyn & Bacon, 1996. 189 p.
12. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2006. 256 с. URL: https://www.pedagogic-master.com.ua/2022/Volkova_2.pdf
13. Старостіна О. Професійна майстерність у системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів в Англії та Україні: Монографія. За заг. ред. Семенової А. В. Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2015. 154 с. URL: https://www.pedagogic-master.com.ua/public/school_semen/Starostina_m.pdf

7.2. Інформаційні ресурси

1. ELAKPI – Електронний архів наукових та освітніх матеріалів : веб-сайт. URL: <https://ela.kpi.ua/?locale=uk>
2. Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» : веб-сайт. URL: <https://www.library.kpi.ua>
3. Освітньо-науковий портал Педагогічна майстерність викладача вищої школи. Науково-дослідний інститут проблем забезпечення якості освіти Одеської державної академії технічного регулювання та якості : веб-сайт. URL: <https://www.pedagogic-master.com.ua/korisni-materiali>
4. Національна бібліотека ім. В .І. Вернадського : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне¹ матеріально-технічне забезпечення
Лекція	власний ноутбук чи смартфон	За умови проведення в аудиторії: проєктор, інтерактивна дошка, фломастери до неї, приміщення з доступом до Інтернету
Практичне заняття	власний ноутбук чи смартфон	За умови проведення в аудиторії: проєктор, інтерактивна дошка, фломастери до неї, приміщення з доступом до Інтернету